

SAMEN WERKEN AAN LOB EN DOORSTROOM IN DE REGIO

INTRODUCTIE Samen werken in de regio aan LOB is een belangrijke opgave om leerlingen en studenten goed te ondersteunen bij de overstap naar vervolgonderwijs of arbeid. We kunnen dan denken aan het ontwikkelen van doorlopende leerlijnen voor LOB of het samen goed inzetten van een loopbaandossier. Om dit te bereiken is goed samenwerken tussen verschillende onderwijsinstellingen en andere partijen van groot belang. Het realiseren en onderhouden van een goede samenwerking in de regio is echter geen simpele opgave, en vraagt om gerichte interventies en aanpakken.

WAT WERKT?

Wat zijn succesfactoren als we kijken naar het samenwerken tussen partners of het gebied van LOB en doorstroom? Wat zijn essentiële elementen voor goede regionale samenwerkingsverbanden? In opdracht van het Expertisepunt LOB is een onderzoek uitgevoerd naar de werkzame principes en ontwerpcriteria van succesvolle regionale samenwerkingsverbanden op het gebied van

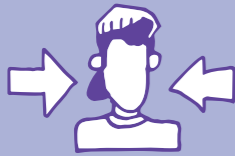
doorstroom van leerlingen en studenten met een focus op LOB. In deze handreiking zijn de belangrijkste inzichten uit dat onderzoek weergegeven. Met de reflectie-tool die in deze handreiking wordt gepresenteerd kun je samen met betrokkenen in gesprek over de wijze waarop samenwerking nu wordt vormgegeven, en of er aandachtspunten zijn voor mogelijke verbetering.

REFLECTIETOOL

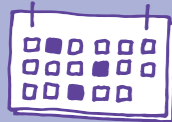

VISIE EN AMBITIE

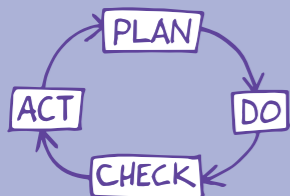
- 1 Is er een heldere visie en ambitie geformuleerd die wordt gedeeld door alle betrokkenen?

- 2 Gaan we met zijn állen echt voor het belang van de leerling (de leerling centraal)?

- 3 Staat deze visie en ambitie regelmatig op de agenda van overleggen en bijeenkomsten?

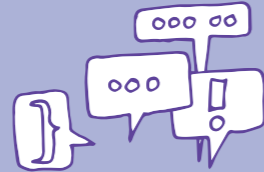
- 4 Gebruiken we deze visie en ambitie om keuzes te maken of concrete plannen mee te ontwikkelen?

RELATIE

- 1 Is het opbouwen en onderhouden van de relatie een aandachtspunt (ook voor nieuwe partners)?

- 2 Organiseren we (informele) bijeenkomsten waarbij we elkaar ook echt kunnen leren kennen?

- 3 Is er sprake van een open cultuur, waarin we elkaar kunnen aanspreken op mogelijke verschillen in belangen?

- 4 Maken we kennis met elkaars werelden, door elkaar op verschillende locaties te ontmoeten?

BETROKKEN PARTNERS

- 1 Is er op verschillende lagen betrokkenheid van partners?

- 2 Wordt er ook op uitvoerend niveau samengewerkt tussen organisaties?

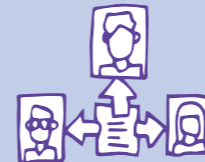
- 3 Is het mandaat goed geregeld zodat er snel en goed besloten kan worden welke acties worden uitgezet?

- 4 Is er regelmatig overleg tussen mogelijke lagen van betrokkenen binnen het samenwerkingsverband?

DAADKRACHT

- 1 Is er een (kleine) groep mensen die de verantwoordelijkheid en middelen heeft om zaken daadwerkelijk te organiseren?

- 2 Werken we met korte lijnen tussen lagen, maar ook tussen organisaties waardoor er snel afgestemd kan worden?

- 3 Is er voldoende autonomie bij betrokkenen aanwezig om zinvolle activiteiten zelf te initiëren en uit te voeren?

INSPIRATIE

- 1 Hebben we aandacht voor het inspireren van betrokkenen op verschillende lagen in de organisaties?

- 2 Werken we in het organiseren van inspirerende activiteiten ook samen met de verschillende partners in de regio?

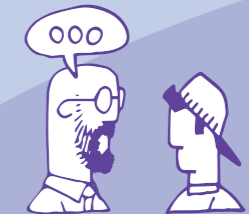
- 3 Krijgen docenten vanuit verschillende sectoren/instellingen de mogelijkheid om elkaar te ontmoeten?

MONITORING

- 1 Maken we gebruik van de monitoring van leerlingen/studenten tijdens doorstroommomenten (overstap)?

- 2 Gebruiken we die gegevens ook om op leerlingniveau interventies te kunnen plegen?

- 3 Gebruiken we de mogelijkheden van de monitorsystemen om meer te organiseren rondom LOB-activiteiten?

KORTE HANDLEIDING

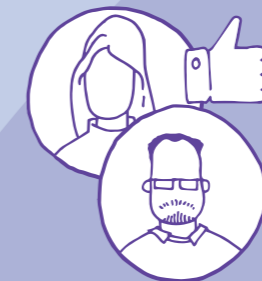
- Het is handig om de reflectietool kort toe te lichten: waar is het op gebaseerd, waar komen de 6 thema's vandaan en waar is het voor bedoeld (= gesprek aangaan en onderzoeken of er mogelijke actiepunten zinvol zijn).
- De reflectietool is op verschillende manieren te gebruiken. Zo kan het een leidraad zijn voor een open gesprek, maar je kunt ook alle deelnemers een score laten geven (1 = helemaal niet waar, 5 = helemaal waar) op elk van de vragen, waarna je deze scores met elkaar bespreekt.
- Ga uit van een gesprek van ongeveer een uur, waarbij je de laatste 15 minuten ook tijd inruimt om met elkaar te kijken naar concrete verbeter- of actiepunten.

HOE DE REFLECTIETOOL TE GEBRUIKEN?

De reflectietool kan worden ingezet als instrument om met elkaar de dialoog aan te gaan.

De tool helpt partners te reflecteren op hun samenwerking, te bepalen of extra aandacht of interventies nodig zijn en afspraken te maken voor mogelijke verbeteringen of aandachtspunten. Dat kunnen partners zijn die aan het begin staan van een nieuwe samenwerking,

maar ook partners die al wat langer in een samenwerkingsverband met elkaar optrekken. Reflectie werkt daarin altijd twee kanten op: het is goed om terug te kijken of een analyse te plegen op het 'nu', maar ook om vooruit te kijken. Daarom is alleen het gesprek aan de hand van de vragen in de reflectietool zinvol, maar is het ook goed om te kijken van welke punten je actief werk wilt maken.

- 4 Delen we onze kennis en ervaringen, good practices en andere lessons learned op het gebied van doorstroom en LOB, zodat we gezamenlijk kunnen leren?

ACHTERGRONDINFORMATIE

De vragen uit de reflectietool komen voort uit de inzichten die zijn opgedaan in het onderzoek naar werkzame principes en ontwerpcriteria. Hieronder geven we een kort overzicht van die werkzame principes, zodat duidelijk is waarom bepaalde vragen in de reflectietool zijn opgenomen. Deze kunnen helpen bij het doorvragen of het verder verdiepen van het gesprek dat wordt georganiseerd met de reflectietool.

GEZAMENLIJKE AMBITIE

Een gezamenlijke ambitie en visie zorgt voor commitment en draagvlak. Effectieve samenwerkingsverbanden gericht op doorstroom of LOB hebben daarbij een visie gericht op het 'centraal stellen van de leerling' die wordt gedragen door verschillende lagen in de organisatie. Ook is het van belang om bewust aandacht te besteden aan deze gezamenlijke ambitie of visie. Bijvoorbeeld door deze regelmatig op de agenda te zetten, er transparant over te communiceren (vanuit bijvoorbeeld de voorzitter), dit mee te nemen tijdens het aanhaken van nieuwe projectmedewerkers of netwerkliden of zelfs letterlijk bovenaan de notulen te zetten die worden verspreid naar aanleiding van een bijeenkomst.

RELATIE

Een goede persoonlijke relatie, in combinatie met het hebben van een gezamenlijke ambitie, zorgt ervoor dat je elkaar makkelijker ergens op durft aan te spreken. En dat werkt. In de samenwerking maar ook in het realiseren van doelen die je met elkaar voor ogen hebt. Het realiseren en onderhouden van een goede relatie vergt echter tijd en actief bewuste aandacht. Denk aan het houden van een jaarlijks uitje, of het

actief reageren op mogelijke zaken die de relatie met bepaalde partners kunnen ondermijnen (bijvoorbeeld vanwege verschillende belangen) of het leren kennen van nieuwe betrokkenen.

BETROKKEN PARTNERS

Betrokkenheid maar ook overleg op verschillende lagen werkt goed en draagt bij aan het realiseren van bepaalde resultaten. Zo is het overleg of het commitment op bestuurdersniveau vaak nodig om bepaalde zaken in gang te zetten of om er financiering voor te krijgen, maar ook om het gesprek te voeren over die gezamenlijke ambitie. De combinatie met werkgroepen op meer uitvoerend niveau is daarin van belang, omdat op dat niveau echt concrete resultaten geboekt kunnen worden.

INSPIRATIE

Een ander werkzaam principe is het inspireren van verschillende betrokkenen. Actief werken aan het delen van *good practices*, het organiseren van studiemiddagen met vernieuwende inzichten of zoiets als een 'bus tour MBO', waarbij mentoren en decanen uit het VO een dag op pad gaan langs MBO-instellingen. Het gezamenlijk organiseren van dergelijke evenementen

zorgt ook voor concrete samenwerking, ontmoetingsmogelijkheden, maar ook de mogelijkheid tot onderlinge (informele) interactie tussen bijvoorbeeld docenten van verschillende scholen/sectoren.

DAADKRACHT

Het is fijn om als samenwerkingsverband korte lijnen te realiseren waarmee zaken goed en snel geregeld en uitgevoerd kunnen worden. Bijvoorbeeld door een kleine projectgroep die veelvuldig samenwerkt, door concrete projectactiviteiten met heldere doelstellingen en duidelijke plannen, of door de autonomie van een projectleider om snel eigen of nieuwe mensen op concrete activiteiten in te zetten.

DOORSTROOM MONITORING

Samenwerkingsverbanden gericht op doorstroom en LOB hebben veel baat bij de inzet van instrumenten om de doorstroom mee te monitoren. Niet alleen op hoofdlijnen, maar vooral ook op individueel leerlingniveau. De mogelijkheid tot monitoring, in combinatie met de aanwezigheid van goede relaties tussen betrokken scholen, zorgt ervoor dat er makkelijk interventies voor leerlingen en studenten kunnen worden ingezet (indien nodig).

Expertisepunt

0348 - 753 610

info@expertisepuntlob.nl

www.expertisepuntlob.nl